

Sygnatura akt I C 1058/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wrocław, dnia 10 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Sławomir Urbaniak

Protokolant: Irmina Szawica

po rozpoznaniu w dniu 10 lutego 2015 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa R. W.

przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu (...) we W.

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej – reprezentowanej przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 1058/13

UZASADNIENIE

Powód R. W. pozwem wniesionym w dniu 17.05.2013 r. wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa - Zakładu Karnego we W. kwoty 200.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie jego godności osobistej, niehumanitarnego traktowania oraz narażenie na utratę życia i zdrowia podczas przebywania w pozwanej jednostce penitencjarnej. Wskazał, że naruszenia swoich dóbr osobistych doznał przede wszystkim w okresie kiedy przebywał na oddziale szpitalnym tej jednostki. Wówczas bowiem został pozbawiony przysługujących mu praw do spaceru oraz zakazano mu palenia tytoniu. Na oddziale szpitalnym przebywał w okresie od 13.01.2013 r. do 21.01.2013r., ale również i po wypisaniu ze szpitala do dnia 31.01.2013 r. Sytuacja powtórzyła się kolejny raz w okresie od 27.03.2013r. do czasu przetransportowania do innej jednostki penitencjarnej. Dodał również, że warunki bytowe w celach szpitalnych naruszały jego godność osobistą. Kąćiki sanitarne były niehigieniczne, ściany odrapane, w celach brak było ciepłej wody, zniszczony był sprzęt kwaterunkowy, a zagrzybiałe materace bezpośrednio narażały powoda na utratę zdrowia i zarażenie chorobami zakaźnymi. Powód czuł się szykanowany i niehumanitarnie traktowany przez funkcjonariuszy służby więziennej, którzy nie reagowali na jego prośby i skargi, a skutki takiego traktowania odczuwa do dzisiaj.

W piśmie z dnia 23.09.2013r. powód, nie zmieniając kwoty dochodzonego zadośćuczynienia, wskazał dodatkowo, że naruszenia swoich dóbr osobistych upatruje także w niehumanitarnych warunkach, w jakich był osadzony w pozostałym okresie przebywania w pozwanej jednostce penitencjarnej, tj. w okresie od 22.03.2005 r. do 17.10.2006r. oraz od 6.02.2007 do 9.05.2012 r. Wskazał, że w Zakładzie Karnym (...) we W. warunki bytowe w jakich przebywał naruszały jego godność osobistą. W szczególności wskazywał, że cele mieszkalne były przeludnione, kąćiki sanitarne nie zapewniały intymności w momencie korzystania z nich, łóżka były nieodpowiednie i uniemożliwiały wygodne spanie oraz powodowały ból pleców. Ponadto sprzęt kwaterunkowy był zniszczony, materace brudne, a na ścianach była wilgoć, grzyb, odpadająca farba. Wybrakowany był też parkiet na podłodze, nieszczelne okna, nieodpowiednie oświetlenie oraz brak było ciepłej wody w okresie zimowym i letnim.

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa- Zakład Karny (...) we W.wniósł o oddalenie powództwa w całości. Według pozwanego twierdzenia pozwu w żaden sposób nie zostały udowodnione. Pozwany zaprzeczył, aby wyrządził powodowi jakąkolwiek szkodę lub krzywdę, a zarzuty powoda, iż przebywał w niewłaściwych warunkach bytowych oraz, że pozwany naruszył jego godność są zdaniem pozwanego bezpodstawne. Pozwany oświadczył, że wszystkie warunki odbywania kary pozbawienia wolności przez powoda były zawsze zgodne z obowiązującymi przepisami. Za zupełnie bezzasadny uznał pozwany zarzut powoda odnośnie niemożności palenia papierosów na terenie oddziałów szpitalnych. Na terenie całego szpitala występuje bezwzględny zakaz palenia, który dotyczy zarówno pacjentów szpitala, jak i osadzonych po zakończonym leczeniu. Również brak możliwości korzystania ze spacerów wynika z samej istoty przebywania na oddziale szpitalnym, co związane jest z troską o stan zdrowia pacjentów. Pozwany zaprzeczal też zarzutom powoda odnośnie nieludzkiego traktowania jego osoby, poniżania go. Powód tylko ogólnikowo stwierdza, iż takie zdarzenia jak poniżanie i szykanowanie go miały mieć miejsce, nie wskazując na żadne konkretne przypadki. Mając na uwadze powyższe nie można przyjąć, iż powód doznał jakiegokolwiek krzywdy i by doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda. W działaniu pozwanego Skarbu Państwa brak jest bezprawności. Niezależnie od tego strona pozwana podniosła zarzut nadużycia prawa podmiotowego przez powoda.

Pozwany Skarb Państwa wniósł również o oddalenie powództwa w jego rozszerzonej części, wskazując, że żądania są bezzasadne i niczym nieusprawiedliwione. W pierwszej kolejności pozwany Skarb Państwa zgłosił zarzut przedawnienia części roszczeń powoda w zakresie w którym dotyczą osadzenia poprzedzającego na więcej niż 3 lata przed dniem wniesienia pozwu.

Pozwany dalej wskazywał, że w stosunku do powoda nie doszło do naruszenia jego dóbr osobistych, a podejmowane działania wobec powoda wynikały wprost z obowiązujących przepisów prawnych. Powód w żadnym okresie nie był osadzony w celach przeludnionych. Warunki bytowe, sanitarne, sprzęt kwaterunkowy były zgodne z obowiązującymi w tym zakresie normami, a zaistniałe niedogodności, naturalnie związane z odbywaniem kary izolacyjnej, nie stanowiły same w sobie przejawu naruszenia dóbr osobistych ze strony administracji jednostek penitencjarnych. W tym stanie rzeczy trudno zgodzić się z zarzutami pozwu, a w konsekwencji przyjąć zasadność rozszerzonego żądania pozwu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód R. W.podczas osadzenia w pozwanej jednostce penitencjarnej - Zakładzie Karnym (...) we W.przebywał w następujących celach mieszkalnych:

1. Od dnia 22.03.2005 r. do dnia 17.10.2006 r.

Pawilon	Oddział	Nr celi	Powierzchni	Ilość miejsc	Data dyspozycji
			A celi (m ²)	zakwaterowani a	
(...)	(...)	(...)	16,08	5	23.03.2005 r.
(...)	(...)	(...)	3,90	1	15.05.2005 r.
(...)	(...)	(...)	16,08	5	19.05.2005 r.
(...)	(...)	(...)	16,08	5	25.05.2005 r.

(...)	(...)	(...)	16,08	5	08.06.2005 r.
(...)	(...)	(...)	7,00	2	16.09.2005 r.
(...)	(...)	(...)	16,08	5	20.09.2005 r.
(...)	(...)	(...)	16,08	5	27.12.2005 r.
(...)	(...)	(...)	16,08	5	28.12.2005 r.
(...)	(...)	(...)	16,08	5	30.01.2006 r.
(...)	(...)	(...)	16,08	5	17.02.2006 r.
(...)	(...)	(...)	16,08	5	11.04.2006 r.
(...)	(...)	(...)	7,00	2	22.06.2006 r.
(...)	(...)	(...)	16,08	5	29.08.2006 r.
(...)	(...)	(...)	16,08	5	04.09.2006 r.
(...)	(...)	(...)	16,80	5	11.10.2006 r.

2. Od dnia 06.02.2007 r. do dnia 09.05.2012 r.

Pawilon	Oddział	Nr celi	Powierzchnia celi (m ²)	Ilość miejsc zakwaterowania	Data dyspozycji/okres
(...)	(...)	(...)	3,90	1	07.02.2007 r.
(...)	(...)	(...)	16,08	5	12.02.2007 r.
(...)	(...)	(...)	16,33	5	19.09.2007 r.
(...)	(...)	(...)	16,33	5	21.11.2007 r.
(...)	(...)	(...)	15,34	5	29.01.2008 r.

(...)	(...)	(...)	16,08	5	25.06.2008 г.
(...)	(...)	(...)	16,08	5	26.06.2008 г.
(...)	(...)	(...)	16,08	5	27.06.2008 г.
(...)	(...)	(...)	16,86	5	30.06.2008 г.
(...)	(...)	(...)	16,20	5	08.08.2008 г.
(...)	(...)	(...)	15,34	5	11.08.2008 г.
(...)	(...)	(...)	15,34	5	05.09.2008 г.
(...)	(...)	(...)	6,22	2	10.09.2008 г.
(...)	(...)	(...)	16,20	5	14.08.2008 г.
(...)	(...)	(...)	16,36	5	04.09.2008 г.
(...)	(...)	(...)	16,27	5	25.09.2008 г.
(...)	(...)	(...)	6,22	2	19.09.2008 г. - 25.09.2008 г.
(...)	(...)	(...)	16,27	5	25.09.2008 г. - 12.11.2008 г.
(...)	(...)	(...)	16,36	5	12.11.2008 г. - 18.12.2008 г.
(...)	(...)	(...)	16,33	5	18.12.2008 г. -12.01.2009 г.
(...)	(...)	(...)	16,08	5	21.01.2009 г. - 21.05.2009 г.
(...)	(...)	(...)	16,20	5	21.05.2009 г. - 19.04.2010 г.

(...)	(...)	(...)	16,23	5	19.04.2010 r. - 23.04.2010 r.
(...)	(...)	(...)	15,34	5	23.04.2010 r. - 09.07.2010 r.
(...)	(...)	(...)	16,20	5	09.07.2010 r. -11.10.2010 r.
(...)	(...)	(...)	16,20	5	11.10.2010 r. - 21.03.2012 r.
(...)	(...)	(...)	16,08	5	21.03.2012 r.-04.05.2012 r.
(...)	(...)	(...)	3,90	1	04.05.2012 r. - 09.05.2012 r.

Osadzony R. W. przebywał również w szpitalnym oddziale (...) Zakładu Karnego (...) we W. z powodu samouszkodzenia. Miało to miejsce w okresie:

- od dnia 17.01.2013 r. do dnia 21.01.2013 r. kiedy przebywał w sali chorych nr(...),
- od dnia 21.01.2013 r. do dnia 31.01.2013 r. gdy przebywał w sali chorych nr(...) oraz
- od dnia 26.02.2013 r. do dnia 05.03.2013 r. przebywając w sali chorych nr (...).

Powód przebywał na oddziale szpitalnym również po zakończeniu leczenia z uwagi na znaczną ilość osób pozbawionych wolności przebywających w Zakładzie Karnym (...) we W..

Sale szpitalne nr (...) to pomieszczenia 5-osobowe o powierzchni 20 m² z wielkogabarytowymi oknami o południowej wystawie słonecznej.

Warunki bytowe na oddziałach szpitalnych Zakładu Karnego (...) we W. są właściwe, w szczególności ściany sal, jak i kąpoków sanitarnych są w dobrym stanie, czyste, bez ubytków tynków i dziur. Sprzęt kwaterekowy jest w dobrym stanie technicznym, w szczególności materace jednoczęściowe, wydane osadzonym do sal chorych są pokryte łatwo zmywalnym materiałem i nie jest możliwe, by były zagrzybione.

Dowód: notatka - wyjaśnienia z -cy Dyrektora Zakładu Karnego we W. z dnia 20.09.2013 r. – k. 42.

Na terenie całego szpitala występuje bezwzględny zakaz palenia, który dotyczy zarówno pacjentów szpitala, jak i osadzonych po zakończonym leczeniu. Również brak możliwości korzystania ze spacerów wynika z samej istoty przebywania na oddziale szpitalnym, co związane jest z troską o stan zdrowia pacjentów. Z książki ruchu osadzonych wynika, że powód wielokrotnie odmawiał wyjścia na spacer. Tylko w jednym przypadku, tj. w dniu 1.03.2013 r. osadzony wyraził chęć udania się na spacer, na który został doprowadzony.

Każdy osadzony przyjmowany do jednostki penitencjarnej jest zapoznawany z profilaktyką zakażenia wirusami (HIV, HCV, HbV). Podczas pobytu w szpitalu Zakładu Karnego (...) we W.powód nie był narażony na zakażenia tego typu infekcjami.

Dowód: notatka Dyrektora Szpitala Zakładu Karnego (...)we W.z dnia 19.09.2013 r. k. 43; notatka służbowa Z-cy Kierownika (...) (...) Zakładu Karnego (...)we W.z dnia 20.09.2013 r.- k. 44-45, Historia choroby – k. 47-48.

Skazany R. W. przebywając na oddziale szpitalnym nie składał żadnych skarg a jego prośby były realizowane terminowo przez funkcjonariuszy. Powód nie zgłaszał, że był szykanowany lub nieludzko traktowany przez funkcjonariuszy

Dowód: notatka służbowa wychowawcy zakładu karnego (...) K. P.z 19.09.2013 r.- k. 46

Kąćki sanitarne w celach, w których przebywał powód, oddzielone były od części mieszkalnej trwałą zabudową z płyt drewnopodobnych zamontowanych na konstrukcji metalowej o wysokości 150-180 cm (licząc od podłogi) - funkcję drzwi pełniła zabudowa z płyty drewnianej. Kąćki posiadały dostateczną ilość miejsca do załatwiania potrzeb fizjologicznych, a usytuowanie ustępu nie wpływało na niekomfortowe korzystanie z niego. Przebywający w pomieszczeniach powód miał stworzone warunki do intymnego, nieskrępowanego korzystania z misek ustępowych. Dostęp do kąćków sanitarnych był możliwy przez cały okres pobytu w celach.

Łóżka znajdujące się na wyposażeniu cel mieszkalnych posiadały standardową konstrukcję typu koszarowego. Wyposażone one były w drewniane, bądź metalowe wkłady, które zapewniały oddzielenie materaców od kątowników. W celach znajdował się sprzęt kwaterunkowy, a w przypadku wystąpienia jakichkolwiek braków czy usterek w celach mieszkalnych, powód miał możliwość zgłoszenia takiego faktu oddziałowym pełniącym służbę w oddziale lub kwatermistrzowi oddziałowemu. Wszystkie braki i usterki usuwane były natychmiastowo przez służbę kwatermistrzowską, po ich zgłoszeniu.

Ponadto, do użytku w celach mieszkalnych, do zagospodarowania na przeznaczonych dla osadzonego osobnych miejscach do spania, wydawano pościel, a mianowicie koc (2 szt.), prześcieradło (2 szt.), poszewkę na poduszkę oraz materac trzyczęściowy wraz z poduszką. Wydawane składniki wyposażenia były w odpowiednim stanie użytkowym, czyste i suche. Zastrzeżeń, co do ich stanu powód nie zgłaszał. Koce wymieniano w zależności od potrzeb. W przypadku zużycia, uszkodzenia lub trwałego zabrudzenia przedmiotów wyposażenia - na podstawie zgłoszenia przekazanego oddziałowemu, funkcjonariuszowi odpowiedzialnemu za sprawy gospodarcze lub wychowawcy - były one wymieniane na inne tego samego rodzaju.

Prowadzone w ścianach cel przewody kominowe do wentylacji grawitacyjnej były sprawne, o odpowiedniej przepustowości. Na podstawie zawartej umowy za ich kontrolę okresową, co najmniej raz w roku, odpowiadały osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominiarskim. Ustalenia z przeglądu każdorazowo uwzględniano w stosownych protokołach.

Konstrukcja znajdujących się w pomieszczeniu okien umożliwiała ich otwieranie dla okresowego przewietrzenia celi. Problemy z wilgocią, jeśli występowały, były spowodowane, generalnie, celowym działaniem osadzonych, którzy blokowali kratki wentylacyjne, zakłócając naturalny obieg powietrza. W opisanych sytuacjach podejmowano stosowne działania naprawcze (przywracano drożność wentylacji, osuszano pomieszczenie, w razie potrzeby przeprowadzano, pod nieobecność osadzonych, odpowiednie zabiegi sanitarne i konserwacyjno-remontowe).

Dowód: protokół nr (...), protokół nr (...), protokół nr (...), protokół nr (...), protokół nr (...), protokół (...), protokół (...), protokół (...), protokół (...) - k. 236-246

W celach, w których przebywał powód posadzka wyłożona była drewnianymi klepkami. Parkiet był kompletny, w dobrym stanie, umożliwiając bezpieczne korzystanie przez osoby osadzone. W celach znajdowała się stolarka okienna

drewniana, której konstrukcja i stan zapewniały odpowiednią temperaturę wewnętrzną w pomieszczeniach (okna można było swobodnie w każdej chwili otwierać i zamykać).

Z ciepłej kąpeli powód korzystał co najmniej raz w tygodniu, w ogólnodostępnych łaźniach. Czas kąpeli wynosił średnio od 5 do 7 minut, uzależniony był od stanu zdrowia osadzonego lub indywidualnych potrzeb higienicznych. Pomieszczenia wyznaczone do realizacji kąpeli były myte i dezynfekowane na bieżąco. Ich stan techniczny nie budził żadnych zastrzeżeń.

Skazani mogli podgrzewać wodę w celi mieszkalnej za pomocą grzałki lub czajnika elektrycznego, na posiadanie których musieli posiadać uprzednią zgodę Dyrektora Jednostki.

Cele miały zapewnione oświetlenie dzienne, dostosowane do przeznaczenia pomieszczeń i ich kształtów, a także oświetlenie światłem sztucznym, odpowiadające potrzebom użytkowym (pozwalające na czytanie i wykonywanie pracy przez osoby pozbawione wolności). W punktach świetlnych stosowano żarówki o odpowiedniej mocy (75 - 100 W), które były wymieniane, na bieżąco, w ramach zgłoszonych potrzeb, przez funkcjonariusza odpowiedzialnego za sprawy gospodarcze w pawilonie penitencjarnym.

Dowód: pismo kierownictwa ZK (...) we W.z dnia 8.01.2015 r. – k. 247-249

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód R. W. żąda zadośćuczynienia za krzywdę, której doznał podczas osadzenia go w Zakładzie Karnym (...) we W.w okresie od 23.03.2005r. do 11.10.2006r. oraz od 7.02.2007r. do 9.05.2012r., a nadto podczas przebywania na oddziale szpitalnym tego Zakładu Karnym od dnia 8.01.(...) do dnia 31.01.2013r., oraz od dnia 26.02.2013r. do dnia 5.03.2013r.

Powód wskazując szczegółowo do jakich naruszeń doszło przy realizacji przez Zakład Karny we W. kary pozbawienia wolności nałożonej na powoda, podawał, że był osadzony w celach w których panowało przeludnienie a warunki bytowe w celach mieszkalnych jak i szpitalnych naruszały jego godność osobistą m. in. poprzez niehigienicznie wyglądające kąpiki sanitarne, zły stan celi, brak ciepłej wody, zniszczony sprzęt kwaterunkowy, zagrzybiałe materace oraz narażenie na zarażenie wirusem HIV, HCV. Z treści pozwu wynika też, że powód wiąże swoją krzywdę też z „pozbawieniem go praw podczas pobytu w oddziale szpitalnym”, związane z uniemożliwieniem korzystania raz dziennie ze spaceru oraz palenia wyrobów tytoniowych. Podawał przy tym, że takie warunki socjalno- bytowe w jakich przebywał były niezgodne z przepisami prawa i negatywnie wpływały na jego samopoczucie prowadząc do naruszenia jego dóbr osobistych.

Pozwany Zakład Karny (...) we W. wniósł o oddalenie powództwa w całości jako bezzasadnego, podnosząc jednocześnie zarzut przedawnienia.

Podstawę prawną żądania zgłoszonego przez powoda stanowił zatem przepis art. 23 w zw. z art. 24 k.c. W zakresie żądania zadośćuczynienia z tytułu naruszenia dóbr osobistych art. 24 k.c. odsyła z kolei do przepisów o czynach niedozwolonych, w szczególności do art. 448 k.c., w myśl którego w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, m.in. odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Roszczenia wynikające z czynów niedozwolonych ulegają przedawnieniu, jeżeli mają charakter majątkowy, a do kategorii roszczeń majątkowych należy zaliczyć także roszczenia o zapłatę zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 k.c. Art. 442¹ k.c. ustanawia trzyletni okres przedawnienia roszczeń z czynów niedozwolonych przy czym okres ten liczony jest od dnia kiedy osoba poszkodowana dowiedziała się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia.

Nie ulega wątpliwości, że powód miał świadomość wyrządzonej mu szkody i osoby zobowiązanej do jej naprawienia już w czasie kiedy był osadzony w pozwanych jednostkach i od tego momentu biegł termin przedawnienia.

W pierwszej kolejności należy zatem wskazać, że pozwany skutecznie podniósł zarzut przedawnienia roszczeń powoda za okres sprzed dnia 17.05.2010 r. (dotyczące okresu sprzed upływu 3 lat od dnia wniesienia pozwu). Przedawnianiu uległy zatem roszczenia powoda dotyczące w całości pierwszego okresu osadzenia w zakładzie karnym od 22.05.2005 r. do 17.10.2006r. oraz w części w zakresie dotyczącym drugiego okresu osadzenia od 6.02.2007 r. do 17.05. 2010 r.

W odniesieniu zaś do roszczeń powoda w tej części która nie uległa przedawnieniu, obejmujących okres od 17.05.2010 r. do 9.05.2012r., w którym to okresie powód przebywał w podległej pozwanemu jednostce penitencjarnej - ZK (...) we W. oraz okres przebywania na oddziale szpitalnym tej jednostki od dnia 8.01.(...). do dnia 31.01.2013r., oraz od dnia 26.02.2013r. do dnia 05.03.2013r. , wskazać należy, że w ocenie Sądu żądanie to było bezzasadne.

Dla oceny zasadności podniesionego w pozwie żądania niezbędne było ustalenie, czy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że strona pozwana dopuściła się naruszenia wymienionych w pozwie obowiązków oraz czy fakt ten spowodował naruszenie dóbr osobistych powoda, a także czy powód poniósł związaną z tym szkodę niemajątkową, na którą powoływał się w pozwie.

W pierwszym rzędzie wskazać należy, że to na powodzie, jako dochodzącym ochrony prawnej spoczywał ciężar dowodu, że jego dobra osobiste zostały naruszone przez działania pozwanego Skarbu Państwa. Powód, w ocenie Sądu, wiarygodnych dowodów na takie okoliczności nie zaoferował. Należy zauważyć, że pomimo istnienia domniemania bezprawności naruszenia dobra osobistego, które korzystnie wpływa na sytuację dowodową powoda, jednak ciężar wykazania, że nastąpiło naruszenie dobra osobistego zgodnie z art. 6 kc spoczywa na powodzie. To osoba żądająca ochrony dóbr winna precyzyjnie określić naruszane dobra i udowodnić, że do ich naruszenia doszło.

Analizując roszczenie powoda w kontekście zebranych w sprawie dowodów należy stwierdzić, że powód nie wykazał, ażeby doszło to takich naruszeń na jakie się powołuje. W ocenie Sądu nie zaszyły żadne z okoliczności, które mogłyby leć u podstaw zasądzenia zadośćuczynienia.

Ocenę warunków bytowych i sanitarnych Sąd dokonał w kontekście obowiązujących norm prawnych, które regulują funkcjonowanie zakładów karnych, a które to normy zdaniem Sądu nie zostały tutaj przekroczone.

Bezspornym w sprawie faktem, potwierdzonym w przesłuchaniu powoda, jest to, że powód nie przebywał w warunkach przeludnienia. Jak sam zeznał (k.213), już od roku 2010 w celach, w których przebywał nie było przeludnienia. Z materiału dowodowego wynika zresztą, że przez cały okres swojego pobytu w Zakładzie Karnym (...) we W. miał zapewnioną normę 3m² przypadających na jednego osadzonego i w ogóle w warunkach przeludnienia nie przebywał.

Dalej wskazać trzeba, że ogólne warunki bytowe w pozwanej jednostce były zgodne z takimi, jakie określone były w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2002r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie stanowiące m.in., że cела mieszkalna winna być wyposażona w łóżko dla każdego skazanego, odpowiednią ilość stołów, szafek i taboretów oraz środków do utrzymywania czystości. W celach znajdował się sprzęt kwaterunkowy skompletowany według normy określonej w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 17.10.2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, przewidzianej dla cel mieszkalnych z węzłem sanitarnym, a braki czy uszkodzenia były uzupełniane po zgłoszeniu. Wyposażenie odpowiadało liczbie zakwaterowanych w pomieszczeniu osób i było sprawne technicznie. Pozwana jednostka nie dopuściła się w tym zakresie naruszenia takich podstawowych standardów jak zapewnienie każdemu osadzonemu oddzielnego miejsca do spania albo oddzielenia węzła sanitarnego od ogólnej przestrzeni celi, dostarczenia środków czystości. Wydawane składniki wyposażenia były w odpowiednim stanie użytkowym, czyste i suche. Zastrzeżeń, co do ich stanu powód nie zgłaszał. Koce wymieniano w zależności od potrzeb. Łóżka znajdujące się na wyposażeniu cel mieszkalnych posiadały standardową konstrukcję typu koszarowego. Wyposażone one były w drewniane, bądź metalowe wkłady, które zapewniały oddzielenie materaców od kątowników. Kąciki sanitarne w celach, w których przebywał powód, oddzielone były od części mieszkalnej trwałą zabudową z płyt drewnopodobnych zamontowanych na konstrukcji metalowej o wysokości 150-180 cm, funkcję drzwi pełniła

zabudowa z płyty drewnianej. Przebywający w pomieszczeniach powód miał stworzone warunki do intymnego, nieskrępowanego korzystania z misek ustępowych. Wskazać tu należy, że przepisy prawa budowlanego dotyczące wymogów w zakresie toalet (drzwi, ustępów, wysokości pomieszczeń) nie stosuje się do budowli zakładów karnych i aresztów śledczych. Stanowi o tym § 89 ust 1 w zw. z § 75 i 79 ust 1 i § 82 i § 83 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2002r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Również przepis § 28 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25.08.2003r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności nie wyznacza konkretnych norm w zakresie kąpoków sanitarnych. W przepisach tych określone zostały jedynie normy wyposażenia w sprzęt kwaterunkowy. Ponadto bezsporne jest, że za utrzymanie czystości w celi odpowiadają osadzeni, a pozwany dostarcza osadzonym sprzęt i środki chemiczne do utrzymania czystości w celach. Cele miały zapewnione oświetlenie dzienne, dostosowane do przeznaczenia pomieszczenia i jego kształtu, a także oświetlenie światłem sztucznym, odpowiadające potrzebom użytkowym. Konstrukcja znajdujących się w pomieszczeniu okien umożliwia ich otwieranie dla okresowego przewietrzenia celi. Problemy z wilgocią, jeśli występowały, były po części spowodowane, przez samych osadzonych prze niewłaściwe postępowanie. Jeśli problem wilgoci był stwierdzony podejmowano stosowne działania naprawcze (przywracano drożność wentylacji, osuszano pomieszczenie, w razie potrzeby przeprowadzano, pod nieobecność osadzonych, odpowiednie zabiegi sanitarne i konserwacyjno-remontowe). Prowadzone w ścianach cel przewody kominowe do wentylacji grawitacyjnej były sprawne. Także i warunki sanitarne były zgodne z obowiązującymi normami. Wewnętrzny regulamin jaki funkcjonował w pozwanej jednostce przewidywał możliwość kąpiei w łaźni ogólnej raz w tygodniu. Nie było obowiązku po stronie pozwanej zapewnić osadzonym stałego dostępu do ciepłej bieżącej wody, tym niemniej pozwany w tym zakresie podejmował starania, aby skazani taki dostęp mieli. Ponadto powód mógł sam podgrzewać wodę w celi.

Prawidłowe były również warunki bytowe na oddziałach szpitalnych w Zakładzie Karnego (...) we W.w szczególności ściany sal, jak i kąpoków sanitarnych są w dobrym stanie, czyste, bez ubytków tynków i dziur. Sprzęt kwaterunkowy jest w dobrym stanie technicznym, w szczególności materace jednoczęściowe, wydane osadzonym do sal chorych są pokryte łatwo zmywalnym materiałem i nie jest możliwe, aby użytkowane przez powoda materace były zagrzybione.

Odnosząc się zaś do zarzutów, z jakimi powód wiąże swoją krzywdę doznana na oddziale szpitalnym a związaną z pozbawieniem go praw podczas pobytu w oddziale szpitalnym w związku z uniemożliwieniem korzystania raz dziennie ze spaceru oraz palenia wyrobów tytoniowych wskazać należy, że na terenie całego szpitala występuje bezwzględny zakaz palenia, który dotyczy zarówno pacjentów szpitala, jak i osadzonych po zakończonym leczeniu. Również brak możliwości korzystania ze spacerów wynika z samej istoty przebywania na oddziale szpitalnym, co związane jest z troską o stan zdrowia pacjentów. Ponadto podkreślić trzeba, że sam powód jak wynika z książki ruchu osadzonych wielokrotnie odmawiał wyjścia na spacer. Tylko w jednym przypadku, tj. w dniu 1.03.2013 r. osadzony wyraził chęć udania się na spacer, na który został doprowadzony. Odnośnie zaś narażenia na infekcje wirusowe (HIV, HCV, HbV), podnieść trzeba, iż każdy osadzony przyjmowany do jednostki penitencjarnej jest zapoznawany z profilaktyką zakażenia wirusami. Powód podczas pobytu w Szpitalu Zakładu Karnego (...) we W.nie był narażony na zakażenia tego typu infekcjami.

Dokonując oceny warunków bytowych i sanitarnych pomieszczeń, w jakich przebywał powód Sąd miał jednocześnie na uwadze ogólne możliwości państwa w tym zakresie. Wyposażenie cel, nie miało może takiego standardu, jaki by zadawał powoda, ale należy pamiętać, że zakłady karne i areszty śledcze są obiektami w których standard ten generalnie nie jest wysoki i w związku z tym może być uznany za nieodpowiedni tylko w wyjątkowych sytuacjach. W ocenie Sądu pozwana jednostka zapewniła powodowi warunki, jakie na obecnym etapie możliwości finansowych Państwa można było optymalnie zaoferować. Podejmowała stale czynności w celu poprawy warunków sanitarnych. Pamiętać przy tym należy, że pozwana jednostka penitencjarna, w której przebywał powód została wybudowana w czasach, w których obowiązywały całkowicie inne standardy socjalno - sanitarne dla więźniów. Dostosowanie tych budynków do standardu sanitarnego, w którym w każdej celi będzie oddzielny, w pełni wentylowany węzeł sanitarny i sprawna wentylacja oraz dostęp do bieżącej ciepłej wody musi być rozłożone w czasie. Dlatego też nawet gdyby przyjąć, że stan cel wyglądał tak jak wskazali w zeznaniach powód oraz świadek Ł. P. to nie sposób

mówić, że działania tej jednostki są nacechowane złą wolą, a co dopiero jakimś stopniowaniu nasilenia tego zjawiska. Niedofinansowanie więziennictwa, tak jak wielu innych aspektów publicznej działalności Państwa, w tym przede wszystkim działań podejmowanych na rzecz osób nie naruszających porządku prawnego (szkolenie, opieka społeczna) jest efektem wieloletnich zaszczości determinowanych poprzednimi warunkami ustrojowymi i odczuwalnymi jeszcze skutkami transformacji systemu społeczno - ekonomicznego. Zasądzenie w takich realiach zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych powoda, które nie wynikało z celowego i nacechowanego złą wolą działania jakiegokolwiek podmiotu odpowiedzialnego za warunki odbywania kary, leżałoby w sprzeczności z powszechnym poczuciem sprawiedliwości, od czego nie można abstrahować przy orzekaniu o zadośćuczynieniu.

Istotne jest również to, że powód nie wykazał, ażeby warunki odbywania kary odnoszące się do niego różniły się zasadniczo na jego niekorzyść od warunków, w jakich karę odbywali inni skazani, nie można więc uznać, że działania pozwanej jednostki stanowiło indywidualnie wymierzoną w niego represję.

Mając wszystkie wskazane okoliczności na uwadze przyjąć trzeba, że powód nie wykazał, ażeby pozwany Zakład Karny dopuścił się działań, które byłyby bezprawne. W zachowaniu pozwanego nie można dostrzec zatem żadnych działań sprzecznych z normami prawa ani przejawu jakiegokolwiek złej woli. W związku z tym, wobec braku stwierdzenia bezprawności działań pozwanego jakiegokolwiek roszczenia powoda w tym zakresie są bezpodstawne. Powód nie wykazał również, ażeby na skutek działań pozwanej jego dobra osobiste (godność osobista) zostały naruszone lub poniósł w związku z tym jakąkolwiek krzywdę. W ocenie Sądu brak jest podstaw aby przyjąć, że warunki, w jakich powód odbywa karę pozbawienia wolności były niehumanitarne i prowadziły do poniżenia jego osoby. A nawet gdyby przyjąć, że warunki bytowe w celach nie były takie, jakich mógłby oczekiwać to i tak nie można uznać, że doszło przez to do naruszenia dóbr osobistych powoda. Zdaniem Sądu gradacja tych naruszeń nie przybrała takiej formy, w której można by podzielić twierdzenie powoda o osadzeniu go w niegodziwych warunkach, co dopiero w ocenie Sądu uzasadniałoby żądanie zasądzenia zadośćuczynienia. Osoba osadzona musi się liczyć z ograniczeniami i dolegliwościami, zaś odczuwanie negatywnych emocji jest związane z samą istotą odbywania kary izolacyjnej, wynikającym z tego ograniczeniem w sferze prywatności, brakiem swobody dokonywania wyborów, koniecznością przebywania w towarzystwie innych, przypadkowych osób, świadomością izolacji i perspektywą dalszego jej trwania. Według orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (orzeczenie z dnia 29.04.2003 nr (...)P.przeciw Ukrainie, (...) i inni przeciw Zjednoczonemu Królestwu) cierpienie i upokorzenie związane z odbywaniem kary więzienia tylko wówczas stanowią naruszenie art. 3 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolnościach gdy przekraczają nieunikniony element cierpienia wpisanego w pozbawienie wolności (por. też uzasadnienie wyroku SN z dnia 2.10.2007 r., II CSK 269/07).

Uwzględniając wszystkie powyższe okoliczności Sąd powództwo w całości oddalił.

Orzeczenie o kosztach zawarte w punkcie II wyroku Sąd wydał na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., w myśl którego strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Zgodnie z art. 108 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398, z późn. zmianami) zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi. Koszty procesu poniesione przez pozwanego w niniejszej sprawie sprowadzały się do kosztów zastępstwa procesowego należnych pozwanemu, które w oparciu art. 99 k.p.c. w zw. z § 11 ust 1 pkt 25 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu wynoszą 120 zł.